

TUTANCHAMON

JEHO HROB A POKLADY

PRACOVNÍ SEŠIT
PÍSMO

1. Písmo

Text A

Co jsou to hieroglyfy?

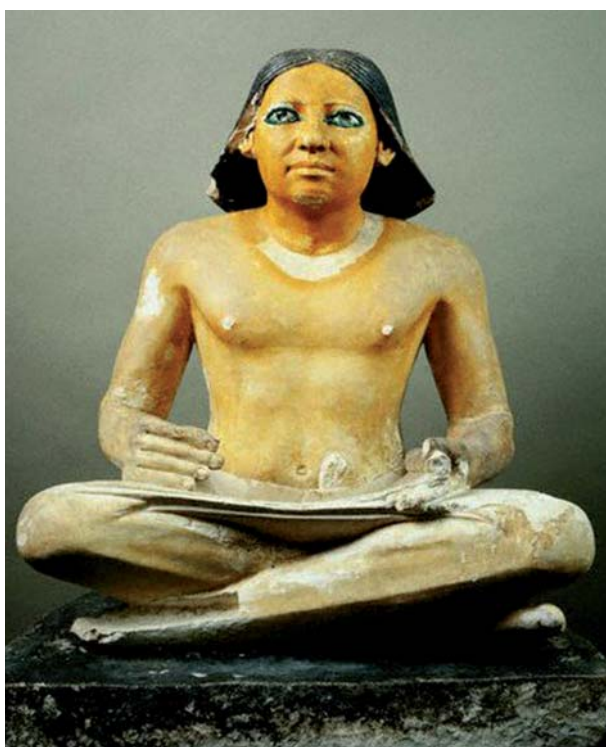
Egyptština, řeč starověkého Egypta je příbuzná se severoafrickými a předoasijskými jazyky a byla zaznamenána vlastním písmem. V současné době se v Egyptě mluví arabsky. Jen egyptští křesťané zvaní koptové používají při bohoslužbách koptštinu, která představuje poslední vývojovou formu egyptského jazyka, který se během staletí přirozeně měnil a rozvíjel. Hieroglyfy vznikly jako písmo 3000 let př. n. l. Samotné slovo „hieroglyfy“ pochází z řečtiny a znamená „posvátné nápisy“. V té době existovalo mezi 700 až 2500 různých znaků tohoto písma.

Hieroglyfy („posvátným písmem“) byly zdobeny chrámy, sochy a jiná řemeslná díla, měly ale tu nevýhodu, že nemohly být rychle psány rukou. Z toho důvodu navíc existovalo tak zvané kurzívní písmo, kterým se mohlo psát na papyrus a keramické střepe. Takové písmo se nazývá hieratickým („kněžským“) písmem. Z něj se v 7. stol. př.n.l.

vyvinulo písmo lidové (démotické)..

Lidé znalí písma se ve starověkém Egyptě těšili velké úctě, protože ne každý uměl číst a psát. Každý hieroglyf může mít hned několik významů: některé znamenají to, co představují, jiné kladou důraz na zvuk a jiné se sice píšou, ale nevyslovují se. Ke jménu osoby se tak například přidával obraz sedícího muže či ženy, aby bylo zřejmé, o jaké pohlaví se jedná. Psalo se jak zleva doprava, tak i opačným směrem, nebo odshora dolů. Směr písma se poznal podle znázornění lidí a zvířat, kteří hledí směrem k začátku textu. Při psaní se používaly téměř výhradně souhlásky a jen zřídka samohlásky.

Význam písma upadl po zániku faraonské říše v zapomnění a bez pomoci vícejazyčných nápisů ho bylo nemožné rozluštit. Až díky věhlasné Rosettské desce, která obsahuje jeden a týž text v řečtině a v egyptštině (démotické a hieroglyfické písmo), se ho Jeanovi Françoisovi Champollionovi podařilo egyptské písmo a jazyk rozluštit.

Socha egyptského písaře

JEHO HROB A POKLADY

1. Písmo

Úkol A

1. Zjistěte na Internetu, kdo byl Jean François Champollion a jak se mu podařilo přeložit hieroglyfy!

Udělejte si poznámky. Najděte v atlasu město Rosetta (arabsky Rašíd), kde byla objevena Rosettská deska. Napište stručný životopis Champolliona.

2. Vyhledejte, kde se dá v současné době nalézt Rosettská deska a proč tomu tak je. Udělejte si poznámky.

Kartuše

Kartuši jsou oválné rámečky v podobě dvou na konci svázaných rámečků, do kterých se zapisovala královská jména. V kartuši se pomocí hieroglyfů uváděla rodná a trůnní jména faraonů.

Tutanchamonova kartuše

Úkol B

1. Na Tutanchamonově zlatém trůnu, který si můžete prohlédnout na výstavě, je možné najít různé hieroglyfy. Na pravé části trůnu se nachází Tutanchamonova kartuše. Naleznete ji také v příručce.

2. Nakreslete Tutanchamonovu kartuši na velký kus papíru a vybarvěte ji.

2. Překladač hieroglyfů

Úkol C

Na internetu je možné nechat si přeložit slova v hieroglyfech!

<http://www.blinde-kuh.de/egypten/hieroglyphen.html> (německy)

<http://www.upennmuseum.com/hieroglyphsreal.cgi/hieroglyphsreal.cgi> (anglicky)

1. Prohlédněte si hieroglyfy na internetové stránce.
2. Napište společně dopis Tutanchamonovi v hieroglyfech, ve kterém představíte svoji skupinu (kde žijete, jakou školu navštěvujete, jak trávíte volný čas). Pro tento dopis použijte překladač hieroglyfů na Internetu.
3. Přepište tento dopis na velký list papíru a vybarvěte hieroglyfy barevně.
4. Napište svá vlastní jména v podobě kartuše a vyrobte z nich záložku do knihy nebo blahopřejnou pohlednici. Návrh kartuše můžete vybarvit barevně a poté rozmnožit na barevné kopírce. Jednodušší je příprava v počítači s barevnou tiskárnou.
5. Vysvětlete třídě, jakým způsobem mohl Champollion rozluštit hieroglyfy, co je kartuše a prezentujte svůj dopis Tutanchamonovi.